

Data: 8.12.2023

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

KONSEKWENCJE NIEZGŁOSZENIA ZMIAN UMOWY SPÓŁKI W ODPOWIEDNIM TERMINIE

Zmiana umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, która nie została zgłoszona do sądu rejestrowego w terminie sześciu miesięcy od dnia jej dokonania, nie wywołuje skutków prawnych.

Taką uchwałę podjął Sąd Najwyższy (SN) 29 kwietnia 2022 r. w sprawie III CZP 75/22.

Postanowieniem z 5 stycznia 2021 r. referendarz sądowy oddalił wniosek spółki z o.o. o wpis w rejestrze zmiany umowy spółki oraz zmiany danych wynikających ze zmiany umowy spółki (firma, siedziba, przedmiot działalności, zasady reprezentacji spółki). Sąd Rejonowy w Kielcach postanowieniem z 1 lutego 2021 r., na skutek skargi wnioskodawcy od orzeczenia referendarza sądowego, oddalił wniosek o wpis do rejestru – ze względu na zgłoszenie zmiany umowy spółki po upływie sześciu miesięcy od dnia podjęcia uchwały w tym przedmiocie przez zgromadzenie wspólników.

Sąd Okręgowy w Kielcach uznał, że przy rozpoznaniu zażalenia wnioskodawcy na postanowienie oddalające wniosek o wpis zmian umowy spółki do rejestru powstało zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości dotyczące odpowiedniego z mocy art. 256 § 3 kodeksu spółek handlowych (KSH) stosowania art. 169 KSH do zmiany umowy spółki. Sformułował je w postanowieniu z 5 października 2021 r., zwracając się o rozstrzygnięcie, czy stosowanie art. 169 KSH na podstawie odesłania w art. 256 § 3 KSH prowadzi do bezskuteczności każdej zmiany umowy spółki niezależnie od jej przedmiotu, jeśli ta nie zostanie zgłoszona do sądu rejestrowego w terminie sześciu miesięcy od jej podjęcia.

Sąd okręgowy podkreślił, że odesłanie do odpowiednio stosowanego art. 169 KSH jest wadliwe, ponieważ ustawodawca nie uregulował w nim kwestii skutków upływu terminu zgłoszenia zmian umowy spółki. Zawarł w przepisie jedynie sankcję rozwiązania umowy spółki w sytuacji niezgłoszenia zawiązania spółki.

Sąd Najwyższy zważył, że przewidziana sankcja upływu sześciomiesięcznego terminu do zgłoszenia zawarcia umowy do sądu rejestrowego jest adekwatna tylko w odniesieniu do zawiązania spółki. Zdaniem SN konieczne stało się dokonanie modyfikacji mechanizmu z art. 169 w zw. z 256 § 3 KSH, ponieważ oczywistym jest, że rozwiązanie umowy spółki z powodu niezgłoszenia zmiany umowy wpisanej do rejestru spółki byłoby sankcją nieproporcjonalną i nieracjonalną. Dodał, że przy czynności prawnej, jaką jest umowa, można mówić o jej rozwiązaniu. Natomiast już uchwała, jako czynność prawna odmiennego typu, nie może ulec rozwiązaniu.

Tym samym niespełnienie warunków określonych w art. 169 KSH powoduje utratę mocy obowiązującej uchwały. Stąd SN przyjął w uchwale formułę o „bezskuteczności” zmiany umowy spółki, jako konsekwencji uchybienia sześciomiesięcznego terminu na zgłoszenie zmiany do sądu rejestrowego.

CO MÓWIĄ PRZEPISY

Kodeks spółek handlowych

– Art. 256. KSH [Zgłoszenie zmiany umowy spółki z o.o. do sądu rejestrowego]

§ 3. Do zarejestrowania zmiany umowy spółki stosuje się odpowiednio przepisy art. 164 [zgłoszenie spółki z o.o. do sądu rejestrowego] § 3, art. 165 [braki zgłoszeniu spółki z o.o. do sądu rejestrowego], art. 169 [niezgłoszenie zawiązania spółki z o.o. do sądu rejestrowego] i art. 172 [wezwanie do usunięcia braków formalnych po zarejestrowaniu spółki z o.o.]

– Art. 169. KSH [Niezgłoszenie zawiązania spółki z o.o. do sądu rejestrowego]

§ 1. Jeżeli zawiązanie spółki nie zostało zgłoszone do sądu rejestrowego w terminie sześciu miesięcy od dnia zawarcia umowy spółki albo jeżeli postanowienie sądu odmawiające zarejestrowania stało się prawomocne, umowa spółki ulega rozwiązaniu.

§ 2. W przypadku spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy, termin, o którym mowa w § 1, wynosi 7 dni.

ZDANIEM AUTORA

Zarząd spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ma obowiązek zgłoszenia zmiany umowy spółki do sądu rejestrowego. Może w tym celu ustanowić pełnomocnika procesowego, który dokona zgłoszenia w imieniu spółki. Natomiast pod pojęciem „zmiana umowy spółki” rozumie się uchwałę zgromadzenia wspólników o zmianie umowy spółki. Zmiany umowy do Krajowego Rejestru Sądowego należy zgłosić nie później niż w terminie sześciu miesięcy od dnia podjęcia uchwały bądź udzielenia zgody określonego wspólnika (gdy zgoda ta udzielona zostanie po podjęciu uchwały). W przepisie art. 256 § 3 Kodeksu spółek handlowych znajduje się wyraźne odwołanie do art. 169 KSH, dlatego też zmiana do rejestru powinna być zgłoszona przed upływem sześciomiesięcznego terminu. Niezgłoszenie zmiany we wskazanym terminie wiązać się będzie z niewywołaniem zamierzonych skutków prawnych – obowiązująca uchwała zgromadzenia wspólników utraci swą moc. Rozwiązanie umowy spółki w tej sytuacji jako konsekwencja uchybienia terminowi na zgłoszenie zmiany byłaby zbyt radykalna, tym samym należy się zgodzić z tezą komentowanej uchwały Sądu Najwyższego.

Warto dodać, że wymienione w art. 256 § 3 KSH obok art. 169 KSH przepisy mają odpowiednie zastosowanie do każdej zmiany umowy spółki, niezależnie od jej zakresu i znaczenia dla funkcjonowania spółki. Z omawianych przepisów nie wynika jakiejkolwiek kryterium, które mogłoby zostać wykorzystane do wskazania, jakie zmiany umowy spółki podlegałyby rygorom z art. 169 KSH. Potwierdza to także usytuowanie art. 256 § 3 KSH w rozdziale IV działu I tytułu III Kodeksu spółek handlowych poświęconym zmianom umowy spółki i to przed postanowieniami dotyczącymi podwyższenia kapitału zakładowego.

Mając na uwadze powyższe, nie sposób zgodzić się z prezentowanym przez część doktryny zdaniem, że sześciomiesięczny termin odnosi się jedynie do zmiany umowy polegającej na podwyższeniu kapitału zakładowego, a w pozostałych przypadkach zmiany umowy spółki powinny być zgłoszone w terminie siedmiu dni od dnia powzięcia uchwały wspólników w tej materii.

Konrad Filip, prawnik w [gliwickim biurze Rödl & Partner](#)